NN 89/2018 (5.10.2018.), Pravilnik o uvjetima, kriterijima i načinu dodjele potpore u okviru mjere »Produktivna ulaganja u akvakulturu« za razdoblje 2017. – 2020.

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE

1753

Na temelju članka 55. stavka 6. Zakona o morskom ribarstvu (»Narodne novine«, broj 62/2017) i članka 28. stavka 6. Zakona o akvakulturi (»Narodne novine«, broj 130/2017), ministar poljoprivrede donosi

PRAVILNIK

O UVJETIMA, KRITERIJIMA I NAČINU DODJELE POTPORE U OKVIRU MJERE »PRODUKTIVNA ULAGANJA U AKVAKULTURU« ZA RAZDOBLJE 2017. – 2020.

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim se Pravilnikom utvrđuju uvjeti, kriteriji i način dodjele potpore u okviru Prioriteta Europske unije »Poticanje okolišno održive, resursno učinkovite, inovativne, konkurentne i na znanju utemeljene akvakulture«, mjere »Produktivna ulaganja u akvakulturu«, u okviru Operativnog programa za pomorstvo i ribarstvo Republike Hrvatske za programsko razdoblje 2014. – 2020. (u daljnjem tekstu: Operativni program), a u skladu s odredbama Uredbe (EU) br. 508/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo i stavljanju izvan snage uredbi Vijeća (EZ) br. 2328/2003, (EZ) br. 861/2006, (EZ) br. 1198/2006, (EZ) br. 791/2007 i Uredbe (EU) br. 1255/2011 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L149, 20. 5. 2014.) (u daljnjem tekstu: Uredba (EU) br. 508/2014), Uredbe (EU) br. 1303/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o utvrđivanju zajedničkih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu, Europskom poljoprivrednom fondu za ruralni razvoj i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo i o utvrđivanju općih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo te o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1083/2006 (SL L347, 20. 12. 2013.) (u daljnjem tekstu: Uredba (EU) br. 1303/2013) te delegiranih i provedbenih propisa koji iz istih proizlaze.

Članak 2.

(1) Pojedini pojmovi u smislu ovoga Pravilnika imaju sljedeće značenje:

a) *»Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju«* (u daljnjem tekstu: Agencija za plaćanja) – Posredničko tijelo Upravljačkog tijela koje vrši isplate korisnicima;

b) *»Akvakultura«* uzgoj ili kultivacija vodenih organizama korištenjem tehnika osmišljenih da povećaju proizvodnju navedenih organizama preko prirodnog kapaciteta okoliša, gdje organizmi ostaju u vlasništvu fizičke ili pravne osobe tijekom faze uzgoja i proizvodnje, do i uključujući fazu izlova;

c) *»Centar za pročišćavanje školjkaša«* – objekt sa spremnicima u kojima se nalazi čista ili pročišćena morska voda, u kojima živi školjkaši ostaju dok se ne ukloni njihova mikrobiološka zagađenost te postanu upotrebljivi za ljudsku prehranu;

d) *»Diversifikacija«* preusmjeravanje prema uzgoju novih akvatičnih organizama s dobrim tržišnim izgledima;

e) *»Ex post kontrola«* – kontrola koju provodi Upravljačko tijelo u razdoblju od pet godina od završnog plaćanja korisniku;

f) *»Fizički dovršena ili u cijelosti provedena operacija«* – operacija u okviru koje su radnje/aktivnosti koje vode do rezultata u potpunosti provedene, neovisno o tome da li su izvršena sva plaćanja vezana uz tu operaciju;

g) *»Gospodarski subjekt«* – svaka fizička ili pravna osoba ili drugi subjekt koji sudjeluje u provođenju pomoći iz europskih strukturnih i investicijskih fondova (ESI fondova), osim država članica koje obavljaju svoje ovlasti kao javna tijela;

h) *»Građenje«* izvedba građevinskih i drugih radova (pripremni, zemljani, konstruktorski, instalaterski, završni te ugradnja građevnih proizvoda, opreme ili postrojenja) kojima se gradi nova građevina, rekonstruira ili uklanja postojeća građevina, a sukladno posebnim propisima koji uređuju područje gradnje;

i) *»Građevina«* građenjem nastao i s tlom povezan sklop, izveden od svrhovito povezanih građevnih proizvoda sa ili bez instalacija, sklop s ugrađenim postrojenjem, samostalno postrojenje povezano s tlom ili sklop nastao građenjem, a sukladno posebnim propisima koji uređuju područje gradnje;

j) *»Javni izdatak«* – sve javne potpore u financiranju operacija, koje potječu iz proračuna nacionalnih, regionalnih ili lokalnih tijela javne vlasti, proračuna Unije povezanog s ESI fondovima, proračuna tijela javnog prava ili proračuna udruga javnih tijela vlasti ili tijela javnog prava te koje, u svrhu određivanja stope sufinancirana za programe ili prioritete Europskog socijalnog fonda, mogu obuhvaćati sva financijska sredstva kojima zajednički doprinose poslodavci i radnici;

k) *»Komplementarna aktivnost«* – aktivnosti poduzeća koje se odnose na temeljno akvakulturno poslovanje, uključujući udičarski turizam, usluge akvakulture vezane uz zaštitu okoliša ili obrazovne aktivnosti o akvakulturi;

l) *»Kontrola u ranijoj fazi«* – kontrola koju Upravljačko tijelo provodi za radove/opremu koje zbog prirode tih radova odnosno tipa/namjene opreme nije moguće provjeriti redovnom kontrolom;

m) *»Korisnik«* javno ili privatno tijelo te, fizička osoba, odgovorna za pokretanje ili i za pokretanje i za provedbu operacija;

n) *»Korisnik početnik«* – korisnik koji tek počinje obavljati gospodarsku djelatnost akvakulture i nije ovlaštenik povlastice/a za uzgoj ribe i drugih morskih organizama/akvakulturu u trenutku podnošenja Zahtjeva za potporu;

o) *»Mikro, malo ili srednje poduzeće«* – mikro, malo ili srednje poduzeće kako je definirano Preporukom Komisije 2003/361/EZ od 6. svibnja 2003. o definiciji mikro, malih ili srednjih poduzeća (SL L 124, 20. 5. 2003.) (u daljnjem tekstu: Preporuka Komisije 2003/361/EZ);

p) *»Mrjestilište«* svaki prostor, ograničeno područje ili instalacija, kojim upravlja fizička ili pravna osoba koja posjeduje povlasticu i u kojem se u kontroliranim uvjetima odvija mrijest/uzgoj ranih životnih faza uzgajanih organizama i čiji su proizvodi oplođena ikra, ličinke i/ili mlađ uzgajanih organizama;

q) *»Nepravilnost«* kršenje prava Europske unije ili Republike Hrvatske u vezi s njegovom primjenom koje proizlazi iz djelovanja ili propusta gospodarskog subjekta uključenog u provedbu ESI fondova koje šteti, ili bi moglo naštetiti proračunu Europske unije ili Republike Hrvatske, tako da optereti proračun Europske unije ili Republike Hrvatske neopravdanim troškom;

r) *»Novi akvatični organizmi«* – akvatični organizmi koje korisnik nije imao u uzgoju u zadnje tri kalendarske godine koje prethode podnošenju Zahtjeva za potporu;

s) *»Operacija«* projekt, ugovor, aktivnost ili skupina projekata koje je odobrilo Upravljačko tijelo prema uvjetima i kriterijima ovog Pravilnika ili koji su pod njihovom odgovornošću te koji doprinose ostvarivanju ciljeva prioriteta Europske unije »Poticanje okolišno održive, resursno učinkovite, inovativne, konkurentne i na znanju utemeljene akvakulture« u okviru Europskog fonda za pomorstvo i ribarstvo te koji je/su odabran/i prema kriterijima za odabir koje je odobrio Odbor za praćenje provedbe Operativnog programa za pomorstvo i ribarstvo Republike Hrvatske za programsko razdoblje 2014. – 2020.;

t) *»Oprema«* pojedinačni uređaji, strojevi, procesne instalacije i drugi proizvodi od kojih se sastoji postrojenje ili su samostalno ugrađeni u građevinu i/ili ostale uzgojne instalacije radi tehnološkog ili drugog procesa kojemu je namijenjena građevina i/ili ostale uzgojne instalacije;

u) *»Ponuditelj«* poslovni subjekt od kojeg korisnik pribavlja ponudu za određenu robu i/ili radove i/ili usluge;

v) *»Povlastica za uzgoj ribe i drugih morskih organizama/akvakulturu/dozvola za akvakulturu«* (u daljnjem tekstu: povlastica/dozvola) – isprava na temelju koje pravne ili fizičke osobe smiju obavljati gospodarsku djelatnost akvakulture;

w) *»Predrast«* svaki prostor, ograničeno područje ili instalacija, kojim upravlja fizička ili pravna osoba koja posjeduje povlasticu i u kojem se u kontroliranim uvjetima odvija uzgoj ranih životnih faza uzgajanih organizama i čiji su proizvodi mlađ većih težinskih uzgajanih kategorija organizama prije stavljanja u daljnji uzgoj, a nakon uzgoja u mrjestilištu;

x) *»Proizvodi akvakulture«* – vodeni organizmi u bilo kojem stadiju životnog ciklusa koji su rezultat aktivnosti akvakulture ili proizvodi dobiveni od njih;

y) *»Redovna kontrola«* – kontrola koju provodi Upravljačko tijelo nakon završetka operacije, tj. nakon podnošenja Zahtjeva za isplatu;

z) *»Rekonstrukcija«* izvedba građevinskih i drugih radova na postojećoj građevini kojima se utječe na ispunjavanje temeljnih zahtjeva za tu građevinu ili kojima se mijenja usklađenost te građevine s lokacijskim uvjetima u skladu s kojima je izgrađena (dogradivanje, nadogradivanje, uklanjanje vanjskog dijela građevine, izvođenje radova radi promjene namjene građevine ili tehnološkog procesa i sl.), odnosno izvedba građevinskih i drugih radova na ruševini postojeće građevine u svrhu njezine obnove, a sukladno posebnim propisima koji uređuju područje gradnje;

aa) *»Skladišni prostori«* – prostori koji se koriste za skladištenje proizvoda akvakulture iz primarne proizvodnje i/ili sirovine i hrane za uzgoj i/ili opreme/alata koji su vezani uz djelatnost akvakulture;

bb) *»Skriveni radovi/oprema«* – radovi/oprema koje zbog prirode tih radova odnosno tipa/namjene opreme nije moguće provjeriti kontrolom na terenu koja se provodi nakon završetka operacije, tj. nakon podnošenja Zahtjeva za isplatu, a prije donošenja Odluke o isplati;

cc) *»Specijalizirana plovila«* – plovila koja su neophodna za rad i održavanje uzgajališta;

dd) *»Specijalizirana vozila«* – vozila koja su neophodna za rad i održavanje mrjestilišta i/ili predrasta i/ili uzgajališta, a prvenstveno vozila i kamioni za transport akvatičnih organizama svih kategorija;

ee) *»Sukob interesa«* – svaki slučaj koji utječe na sposobnost ponuditelja da dostavi objektivnu i nepristranu ponudu i svaki razlog povezan s mogućim ugovorima u budućnosti ili konflikt s drugim prošlim ili sadašnjim obvezama ponuditelja odnosno svaki slučaj kako je definirano Natječajem;

ff) *»Sumnja na prijevaru«* – nepravilnost koja je razlog za pokretanje upravnih ili sudskih postupaka na nacionalnoj razini kako bi se utvrdilo postojanje postupanja s namjerom, osobito prijevare, iz članka 1. stavka 1. točke a) Konvencije o zaštiti financijskih interesa Zajednice sastavljene Aktom Vijeća od 26. srpnja 1995. o sastavljanju Konvencije o zaštiti financijskih interesa Zajednice (SL C316, 27. 11. 1995.) (u daljnjem tekstu: Konvencija o zaštiti financijskih interesa);

gg) *»Tijelo za ovjeravanje«* – tijelo nadležno za obavljanje funkcija i dužnosti iz članka 126. Uredbe (EU) br. 1303/2013 u okviru sustava upravljanja i kontrole provedbe Operativnog programa;

hh) *»Tijelo za reviziju«* – tijelo nadležno za obavljanje funkcija i dužnosti iz članka 127. Uredbe (EU) br. 1303/2013 u okviru sustava upravljanja i kontrole provedbe Operativnog programa;

ii) *»Ulaganje«* prihvatljiv dio projekta za koji se traži potpora;

jj) *»Upravljačko tijelo«* – tijelo nadležno za obavljanje funkcija i dužnosti iz članka 125. Uredbe (EU) br. 1303/2013 u okviru sustava upravljanja i kontrole provedbe Operativnog programa;

kk) *»Uzgajalište«* svaki prostor, ograničeno područje ili instalacija, izuzev mrjestilišta i objekta za predrast, kojim upravlja fizička ili pravna osoba koja posjeduje povlasticu i u kojemu se uzgajaju akvatične životinje u svim fazama njihovog uzgoja (osim dijela vezanog uz mrijest i predrast), a s ciljem njihovog stavljanja na tržište;

ll) *»Uzgojne instalacije«* – sklop naprava i opreme namijenjen za akvakulturu, čije postavljanje u prostor podrazumijeva promjenu namjene prostora s ograničenim trajanjem;

mm) *»Vodne građevine«* – građevine kojima se određenom svrhom djeluje na vode, a koje su direktno u službi gospodarske djelatnosti akvakulture poput nasipa, dovodnih i odvodnih kanala, crpnih stanica, propusta, ustava, zdenaca i slično.

(2) Ostali pojmovi u smislu ovoga Pravilnika, imaju jednako značenje kao pojmovi uporabljeni u Uredbi (EU) br. 508/2014 i Uredbi (EU) br. 1303/2013.

Predmet i namjena potpore

Članak 3.

(1) Predmet potpore su ulaganja u akvakulturu i proizvode akvakulture sa ciljem poticanja okolišno održive, resursno učinkovite, inovativne, konkurentne i na znanju utemeljene akvakulture.

(2) Potpora iz stavka 1. ovoga članka dodjeljuje se za ulaganja u povećanje u proizvodnji i/ili osuvremenjivanje postojećih poduzeća u akvakulturi ili izgradnju novih.

(3) Potpora se dodjeljuje za ulaganja na teritoriju Republike Hrvatske.

II. PRIHVATLJIVI I NEPRIHVATLJIVI TROŠKOVI

Prihvatljiva ulaganja

Članak 4.

(1) Prihvatljiva ulaganja iz članka 3. stavka 1. obuhvaćaju:

a) produktivna ulaganja u akvakulturu;

b) diversifikaciju proizvodnje u akvakulturi i uzgajanih vrsta;

c) osuvremenjivanje jedinica akvakulture, uključujući poboljšanje radnih i sigurnosnih uvjeta radnika u akvakulturi;

d) poboljšanja i osuvremenjivanje povezana sa zdravljem i dobrobiti životinja, uključujući kupnju opreme za zaštitu farmi od divljih grabežljivaca;

e) smanjenje negativnog utjecaja ili poticanje pozitivnih učinaka na okoliš i povećanje učinkovitosti resursa;

f) ulaganja u unaprjeđenje kvalitete, ili dodavanje vrijednosti, proizvodima akvakulture;

g) obnovu postojećih akvakulturnih ribnjaka ili laguna putem uklanjanja mulja ili ulaganja u sprečavanje taloženja mulja;

h) diversifikaciju prihoda poduzeća u području akvakulture putem razvoja komplementarnih aktivnosti;

i) ulaganja koja dovode do znatnog smanjenja učinka poduzeća u području akvakulture na potrošnju i kvalitetu vode, posebice smanjenjem količine korištene vode ili kemikalija, antibiotika i drugih lijekova, ili poboljšanjem kvalitete izlazne vode, uključujući uspostavom multitrofičkih akvakulturnih sustava;

j) promicanje zatvorenih akvakulturnih sustava u kojima se proizvodi akvakulture uzgajaju u zatvorenim recirkulacijskim sustavima, smanjujući time potrošnju vode na najmanju moguću mjeru;

k) ulaganja koja povećavaju energetsku učinkovitost i promiču prelazak poduzeća u području akvakulture na obnovljive izvore energije.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, ako je postupkom procjene utjecaja zahvata na okoliš utvrđen značajan negativan utjecaj koji se ne može ublažiti, te ako je u postupku ocjene prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu utvrđen značajan negativan utjecaj na ciljeve očuvanja područja ekološke mreže, ulaganje nije prihvatljivo.

(3) Potpora se ne dodjeljuje za uzgoj genetski modificiranih organizama.

(4) Ako se ulaganja u opremu ili infrastrukturu iz stavka 1. ovoga članka, provode u svrhu osiguravanja usklađenosti sa zahtjevima povezanima s okolišem, zdravljem ljudi ili životinja, higijenom ili dobrobiti životinja u okviru prava Europske unije, potpora se može dodijeliti do datuma kada standardi postaju obavezni za poduzeća.

(5) Ako operacija zahtijeva provedbu postupka ocjene o potrebi procjene i/ili postupka procjene utjecaja zahvata na okoliš u skladu s odredbama posebnog propisa kojim se uređuje procjena utjecaja zahvata na okoliš, te ako operacija zahtijeva provedbu postupka ocjene prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu u skladu s odredbama posebnog propisa kojim se uređuje zaštita prirode, postupci se moraju provesti prije ulaganja.

Prihvatljivi troškovi

Članak 5.

(1) Prihvatljivi troškovi u okviru ulaganja iz članka 4. stavka 1. su:

a) troškovi izgradnje i/ili rekonstrukcije uzgajališta i/ili mrjestilišta i/ili objekata za predrast te kod postojećih ribnjaka za uzgoj toplovodnih slatkovodnih riba troškovi uklanjanja mulja ili sprječavanja taloženja mulja;

b) troškovi opremanja mrjestilišta i/ili uzgajališta /ili objekata za predrast, uključujući troškove transporta i/ili montaže i/ili ugradnje;

c) ulaganja u izgradnju i/ili rekonstrukciju i/ili opremanje zatvorenih akvakulturnih sustava u kojima se proizvodi akvakulture uzgajaju u zatvorenim recirkulacijskim sustavima;

d) troškovi izgradnje i/ili rekonstrukcije skladišnih prostora te troškovi opremanja opremom potrebnom za rad skladišnih prostora, uključujući troškove transporta i/ili montaže i/ili ugradnje;

e) troškovi izgradnje i/ili rekonstrukcije te troškovi opremanja vodnih građevina, uključujući troškove transporta i/ili montaže i/ili ugradnje;

f) troškovi izgradnje i/ili rekonstrukcije te troškovi opremanja opremom potrebnom za rad otpremnog centra i centra za pročišćavanje školjkaša, uključujući troškove transporta i/ili montaže i/ili ugradnje;

g) troškovi kupnje i/ili opremanja specijaliziranih vozila i/ili radnih strojeva i/ili specijaliziranih plovila i/ili teglenica i/ili plutajućih objekata i/ili pontona te troškovi kupnje radnih strojeva, uključujući troškove transporta i/ili montaže i/ili ugradnje;

h) kod ulaganja u kupnju opreme za unaprjeđenje uvjeta rada mrjestilišta i/ili uzgajališta, troškovi kupnje informatičke opreme i/ili informatičkih sustava (uključujući i licencirane računalne programe) za potrebe rada mrjestilišta i/ili uzgajališta, i/ili sustava automatskog/poluautomatskog hranjenja i/ili uređaja za klimatizaciju prostorija mrjestilišta i/ili ostale opreme, uključujući troškove transporta i/ili montaže i/ili ugradnje;

i) kod ulaganja u kupnju opreme za unaprjeđenje kvalitete proizvodnje na mrjestilištima i/ili uzgajalištima isključivo u svrhu akvakulture, troškovi kupnje kontejnera za skladištenje akvatičnih organizama i/ili ledomata i/ili opreme za poleđivanje i/ili šokiranje akvatičnih organizama i/ili sanitacijske opreme i/ili visokotlačne pumpe i/ili zračne barijere, uključujući troškove transporta i/ili montaže i/ili ugradnje;

j) kod ulaganja u kupnju i/ili izgradnju i/ili postavljanje opreme i/ili sustava fizičke i tehničke zaštite mrjestilišta i/ili uzgajališta od divljih grabežljivaca, troškovi kupnje i/ili izgradnje i/ili postavljanja opreme i/ili sustava zaštite mrjestilišta i/ili uzgajališta od divljih grabežljivaca, uključujući troškove transporta i/ili montaže i/ili ugradnje;

k) kod ulaganja u kupnju opreme i/ili sustava za nadzor mrjestilišta i/ili uzgajališta, troškovi kupnje opreme i/ili sustava za video nadzor mrjestilišta i/ili uzgajališta, uključujući troškove transporta i/ili montaže i/ili ugradnje;

l) kod ulaganja u kupnju instrumenata i/ili opreme za praćenje parametara okoliša, troškovi kupnje instrumenata i/ili opreme za praćenje fizikalnih i kemijskih parametara vode i sedimenta i/ili vodomjera i/ili opreme za telemetrijski nadzor, uključujući troškove transporta i/ili montaže i/ili ugradnje;

m) kod ulaganja u komplementarne aktivnosti troškovi uspostave i razvoja takvih aktivnosti;

n) kod izgradnje i/ili opremanja postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora na mrjestilištima i/ili uzgajalištima (solarne elektrane, hidroelektrane, vjetroelektrane, elektrane na biomasu, geotermalne elektrane i slično), troškovi izgradnje postrojenja te troškovi opremanja opremom potrebnom za rad postrojenja, uključujući troškove transporta i/ili montaže i/ili spajanje od postrojenja na distribucijsku mrežu/od postrojenja do objekta), a ukoliko će ulaganjem planirana godišnja procijenjena proizvodnja električne i/ili toplinske energije biti veća od prosječne godišnje procijenjene potrošnje električne i/ili toplinske energije objekata na mrjestilištu i/ili uzgajalištu vezanih uz proizvodnju, a koje se planira opskrbljivati proizvedenom energijom, korisnik može ostvariti potporu za razmjerni udio iznosa ukupno prihvatljivih izdataka ulaganja, a koji odgovara udjelu potrošnje na mrjestilištu i/ili uzgajalištu u odnosu na ukupno proizvedenu energiju u postrojenju koje je predmet ulaganja;

o) opći troškovi do gornje granice od 12 posto ukupnih prihvatljivih troškova, i to: troškovi pripreme poslovnog plana, troškovi izrade studije utjecaja na okoliš, troškovi izrade procjene o potrebi izrade studije, trošak izrade elaborata zaštite okoliša, troškovi pripreme dokumentacije za Natječaj (konzultantske usluge za pripremu Zahtjeva za potporu i Zahtjeva za isplatu), troškovi nadzornog inženjera kod izgradnje i/ili rekonstrukcije i troškovi pripreme projektne tehničke dokumentacije.

(2) U slučaju ulaganja na više lokacija koje dovode do različitog intenziteta javne potpore, opći troškovi iz stavka 1. točke o) ovoga članka priznaju se u razmjernom iznosu za svaku lokaciju ulaganja.

(3) Prihvatljivi troškovi su troškovi nastali u razdoblju prihvatljivosti koje se definira Natječajem, izuzev troškova koji se ne mogu potvrditi kontrolom na terenu u skladu sa člankom 20. ovoga Pravilnika.

Neprihvatljivi troškovi

Članak 6.

Neprihvatljivi troškovi su:

a) porez na dodanu vrijednost (u daljnjem tekstu: PDV), u slučaju da je korisnik porezni obveznik upisan u registar obveznika PDV-a te ima pravo na odbitak PDV-a;

b) drugi porezi, naknade i doprinosi osim prihvatljivih naknada i pristojbi kod putovanja i smještaja, javnog bilježnika, biljega i poštarina;

c) potrošni materijal i troškovi kupnje primarne sirovine i repromaterijala;

d) troškovi kamata i tečajnih razlika, refinanciranja kamata i amortizacije;

e) carinske i uvozne pristojbe i sve ostale naknade;

f) bankovni troškovi, troškovi jamstava i slične naknade;

g) troškovi pretvaranja, naknade i tečajni troškovi vezani uz račune u stranim valutama, kao i drugi isključivo financijski izdaci;

h) administrativne i upravne pristojbe;

i) plaćanja u gotovini;

j) doprinosi u naravi i plaćanja putem robne razmjene osim ako je ista provedena preko žiro računa;

k) troškovi vlastitog rada;

l) troškovi sufinancirani kroz financijski i/ili operativni leasing;

m) troškovi vezani uz ugovore o zakupu ili leasingu, kao što je marža najmodavca ili marža davatelja leasinga, režijski troškovi i troškovi osiguranja;